

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Skierniewicach w sprawie z powództwa J. G., K. G. i M. G. przeciwko M. M. o zapłatę w pkt 1 – zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 3.933,66 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty, w pkt 2 – zasądził od pozwanego solidarnie na rzecz powodów kwotę 47,08 zł z ustawowymi odsetkami do dnia 31 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty, w pkt 3 – umorzył postępowanie w zakresie kwoty 700 zł, a w pkt 4 – oddalił powództwo w pozostałej części, sygn. akt V GC 208/13 (wyrok k. 326).

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w części, tj. w zakresie punktu 4, w którym powództwo zostało oddalone.

Skarżący zarzucili wyrokowi:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieodniesienie się przez Sąd w uzasadnieniu do faktury VAT nr (...), co uniemożliwia kontrolę, czy dokument ten Sąd uznał za wiarygodny czy też nie i ewentualnie z jakich względów;

II. naruszenie przepisów prawa procesowego – art. 233 § 1 k.p.c. zobowiązującego sąd do oceny materiału dowodowego w oparciu o jego wszechstronne rozważanie poprzez:

1. błędne przypisanie wiarygodności pozwanemu w zakresie, w jakim twierdzi on, że nigdy nie kupował towarów wyszczególnionych na fakturach VAT o numerach (...), a także nigdy nie otrzymał ich fizycznie od powoda,

2. nieuwzględnienie, że podpisy na fakturach VAT objętych pozwem wykonała ta sama osoba, co rzutuje na wiarygodność słów pozwanego posługującego się w przeszłości dokumentami z podpisami podrobionymi również przez jedną osobę,

3. nieuwzględnienie, że pozwany został wcześniej skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 26 stycznia 2015 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt V Ka 1191/14, znanym Sądowi z urzędu, za posługiwanie się sfałszowanym dokumentem celem wyłudzenia umowy kredytowej, co rzutuje na wiarygodność zeznań pozwanego,

4. pominięcie dowodu z nagrania rozmowy odbytej z udziałem pozwanego, byłej żony pozwanego K. M. (obecnie G.) i powodów K. G. i J. G.,

5. nieuwzględnienie, że na nagraniu rozmowy załączonym do akt sprawy pozwany stwierdza, że „pieniądze, które nie zostały rozliczone za faktury ze sklepu powinienem oddać, nie oddam”, co rzutuje na wiarygodność zeznań pozwanego, który sam przyznaje się używając liczby mnogiej, że do spłaty pozostały mu należności z faktur, a nie z jednej faktur, którą uznał w niniejszym procesie,

6. nieuwzględnienie, że na nagraniu wykonanym przed wytoczeniem powództwa pozwany przyznał się do zalegania z należnościami z tytułu niezapłaconych faktur VAT, chociaż w trakcie niniejszego procesu stwierdził, że o istnieniu faktur dowiedział się dopiero w toku niniejszego procesu, a kwestionowane faktury objęte pozwem są jedynymi niezapłaconymi przez pozwanego powodom fakturami VAT,

7. nieuwzględnienie okoliczności wystawienia korekty faktury VAT, wobec przyjęcia, że to powodowie bez wiedzy pozwanego wystawili faktury VAT,

8. nieuwzględnienie, że w zeznaniach składanych w dniu 6 maja 2015 roku pozwany wskazał na niezapłacone powodom „faktury”, dopiero po chwili poprawiając na słowo „fakturę”, co rzutuje na wiarygodność zeznań pozwanego w zakresie, w jakim stwierdza on, że nie uregulował względem powodów należności tylko z jednej faktury VAT,

9. nieuwzględnienie, że w okresie objętym pozwem pozwany nabywał od powodów towar na faktury gotówkowe, co rzutuje na wiarygodności zeznań pozwanego, w zakresie, w jakim stwierdza on, że w tym czasie nie kupował już żadnego towaru od powodów,

10. nieuwzględnienie, że w okresie objętym pozwem pozwany wystawiał nabywcom sklepu prowadzonego przez powodów faktury VAT, w tym również sobie, co rzutuje na wiarygodność jego zeznań w zakresie, w jakim stwierdza on, że u powodów faktury VAT wystawiał tylko powód M. G.,

III. naruszenie prawa materialnego – art. 533 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że między stronami nie doszło do zawarcia umowy sprzedaży towarów objętych fakturami VAT o numerach (...).

Na tej podstawie skarżący wnieśli o zmianę wyroku w punkcie 4 i zasądzenie dodatkowo od pozwanego na rzecz powodów kwoty 34.782,15 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na rzecz powodów od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie 4 i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania (apelacja k. 341-344).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i jako trafnie i prawidłowo ocenione oraz logicznie wywiedzione ze zgromadzonego materiału dowodowego, przyjmuje za własne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może mieć miejsce wyjątkowo, gdy wyrok nie poddaje się kontroli instancyjnej, co nie miało w rozpoznawanej sprawie miejsca. Sąd I instancji bowiem dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wywiódł z nich logiczne wnioski, czemu dał wyraz w uzasadnieniu podjętego w sprawie rozstrzygnięcia. Podnoszony przez powodów zarzut, iż Sąd Rejonowy nie odniósł się w uzasadnieniu wyroku do faktury nr (...) objętej pozwem, nie mógł skutecznie podważyć prawidłowości podjętego rozstrzygnięcia. Jak wynika z uzasadnienia wyroku faktura ta była przedmiotem badania biegłego, a nadto została przywołana w ustaleniach faktycznych, umknęła ona jedynie Sądowi Rejonowemu w rozważaniach prawnych. Pomimo tego, że Sąd Rejonowy w rozważaniach prawnych nie przytoczył wprost tego dokumentu, motywy podjętego rozstrzygnięcia również w odniesieniu do tej części żądania były jasne do odczytania. Sąd Rejonowy bowiem wskazał, że w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego uwzględnił jedynie fakturę nr (...) uznaną przez pozwanego, natomiast podpisy pod pozostałymi spornymi fakturami, a zatem również pod niewymienioną wprost w rozważaniach fakturą nr (...), zawierały fałszywy podpis i nie były dla Sądu wiarygodne. Nadto wskazać należy, że dokument ten podlegał również badaniu w ramach postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd Okręgowy, który dokonując wszechstronnej analizy całości materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności opinii biegłego z zakresu badania dokumentów uznał, iż nie ma wątpliwości, że podpis na tej fakturze nie został złożony przez pozwanego, a zatem dokument ten nie posiada waloru wiarygodności.

W odniesieniu do zarzutu apelacji dotyczącego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie nieprawidłowej oceny materiału dowodowego, uznać go należy za chybiony.

Postawienie takiego zarzutu wymaga wykazania błędów w ustaleniach, polegających na konkretnych naruszeniach wskazań wiedzy, logiki czy też doświadczenia życiowego, czego skarżący nie uczynił. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 r. (sygn. akt II CKN 817/00), jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

W niniejszej sprawie, wnioski Sądu meriti są nie tylko logicznie poprawne, ale również silnie osadzone w przeprowadzonym materiale dowodowym, zaś stanowisko skarżących uznać należy jedynie za polemikę z poprawnie ustalonym stanem faktycznym.

Wbrew stanowisku zajętemu przez skarżących Sąd I instancji prawidłowo uznał, iż między stronami nie doszło do umowy sprzedaży towarów objętych fakturami VAT o numerach (...).

Podkreślenia wymaga, że o tym, czy między stronami sporu doszło do zawarcia umowy sprzedaży wyszczególnionych w spornych fakturach towar Sąd mógł orzec jedynie w oparciu o dowody zaprezentowane w sprawie. W sprawach cywilnych rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 KPC) spoczywa na stronie, która wywodzi z tych faktów skutki prawne (art. 6 k.c.) (por. m.in. wyr. SN z 17.12.1996 r., I CKU 45/96, Legalis z glosą A. Zielińskiego).

Wskazać należy, że jedynym materiałem dowodowym w sprawie zaoferowanym przez stronę powodową na okoliczność zawarcia umowy sprzedaży towarów były wskazane w pozwie faktury. Jednakże faktury zarówno podpisane, jak i niepodpisane przez kontrahentów są dokumentem jedynie o charakterze księgowym i same w sobie nie stanowią dowodu zawarcia umowy sprzedaży. Pozwany zaprzeczył, iż doszło do zawarcia umowy sprzedaży w odniesieniu do towarów objętych tymi fakturami, a tym samym do kupna i odbioru towaru od strony powodowej. Pozwany przyznał jedynie okoliczność kupna i odbioru towarów wymienionych w fakturze o nr (...), na poczet której wpłacił część sumy pieniężnej. Skoro jednak pozwany zaprzeczył, iż kupił i odebrał towar wyszczególniony w pozostałych fakturach nr (...), to zgodnie z art. 6 k.c. (232 k.p.c.) ciężar wykazania, iż w tym zakresie do umowy sprzedaży doszło obciąża stronę powodową. Strona powodowa temu ciężarowi nie sprostała. Przedstawione przez nią faktury, jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego zawierały podpis niezłożony przez pozwanego, a przez osobę nieustaloną. Tym samym potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym uzyskały zeznania pozwanego. Nie pozbawia waloru wiarygodności okoliczność, że faktury o nr (...), której zasadność potwierdził pozwany, w świetle opinii biegłego również zawierała podpis nie pochodzący od pozwanego. Pozwany uznał należność wynikającą z faktury nr (...) mimo, iż nie została ona przez niego podpisana, co jednak nie przesądza o zasadności kwot wskazanych w kolejnych wyszczególnionych fakturach, które z całą pewnością nie zostały przez niego podpisane. Wyjaśnienie wątpliwości w tym zakresie leży w gestii strony powodowej. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że skoro pozwany nie naniósł podpisu na fakturę VAT nr (...) i dokument ten powstał poza jego wiedzą, to nie można oczekiwać od niego wyjaśnienia, dlaczego podpis pozwanego został sfałszowany. Twierdzeń powodów nie potwierdziły również zeznania świadka B. O.- księgowej pozwanego. Świadek bowiem zeznała, że nie pamięta, kto przyniósł przedmiotowe faktury do biura, w tym również, czy zostały dostarczone przez pozwanego. Przy czym istotne znaczenie ma okoliczność, iż świadek prowadziła księgowość zarówno dla powodów, jak i dla pozwanego. W świetle tych zeznań brak było zatem podstaw do ustalenia, czy faktury zostały dostarczone przez pozwanego. Z kolei sama okoliczność zaksięgowania tych faktur w rozliczeniach pozwanego, jak również niezłożenia przez pozwanego korekty do zeznania podatkowego nie wpłynęło na ocenę kwestii istnienia umowy cywilno-prawnej w niniejszym postępowaniu.

Wbrew zarzutom skarżących, Sąd Rejonowy poddał ocenie nagranie z płyty CD znajdującej się w sprawie II K 853/13 zawierającej zapis rozmowy pomiędzy stronami, w wyniku której słusznie doszedł do konkluzji, że ze słów wypowiedzianych przez pozwanego dotyczących braku zamiaru zapłacenia za faktury nie można wywieść wniosku, iż tymi słowami pozwany przyznał istnienie należności za niezapłacony towar wynikające ze spornych faktur. Stwierdzenie to było na tyle niejednoznaczne, że nie można z całą pewnością ustalić, czy dotyczyło ono spornych faktur. Dla rozstrzygnięcia w rozpoznawanej sprawie bez znaczenia była również okoliczność skazania pozwanego prawomocnym wyrokiem w postępowaniu karnym za posługiwanie się sfałszowanym dokumentem celem wyłudzenia

umowy kredytowej. Okoliczność ta nie ma żadnego związku z przedmiotem badania w niniejszym postępowaniu, tj. zawarcia umowy sprzedaży towarów objętych fakturami wskazanymi w pozwie.

Sąd Okręgowy w oparciu o art. 381 k.p.c. oddalił zgłoszony przez powodów w apelacji wniosek o dopuszczenie dowodu z dokumentu w postaci faktury VAT nr (...) na okoliczność wystawiania przez pozwanego faktur VAT jako pracownika powodów oraz dostępu pozwanego do komputera firmowego powodów jako spóźniony. Strona powodowa mogła bowiem przedstawić wszystkie dowody na daną okoliczność na wcześniejszym etapie postępowania, gdyż wówczas istniała potrzeba powołania się na nią.

W świetle uregulowań art. 381 k.p.c. strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody powinna wykazać, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynikła później. Strona powinna zatem przynajmniej uprawdopodobnić wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 381 k.p.c. Natomiast obowiązkiem sądu drugiej instancji jest dokonanie wszechstronnej oceny wykazanych przez stronę okoliczności z punktu widzenia zasad omawianego przepisu, podjęcie decyzji o dopuszczeniu bądź pominięciu nowych faktów czy dowodów oraz uzasadnienie swojej decyzji w tym przedmiocie (por. post. SN z 18.10.2001 r., IV CKN 481/00 , Legalis; wyr. SN z 7.3.2003 r., I CKN 94/01 , Legalis). Strona powodowa natomiast w żaden sposób nie wykazała, że brak było możliwości powołania przedmiotowego dowodu na wcześniejszym etapie postępowania lub, że potrzeba powołania się na niego wynikła dopiero na etapie wniesienia apelacji.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że istnienie umowy sprzedaży co do towarów objętych fakturami nie zostało przez powodów wykazane. Tym samym zarzut naruszenia art. 533 § 1 k.c. również nie zasługiwał na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.